โกฐหัวบัว

ชื่ออื่น ๆ โกฐหัวบัวน้อย โกฐหัวบัวใหญ่ ชวนเกียง (จีนแต้จิ๋ว) ชวนชียง (จีนกลาง)

ชื่ออังกฤษ Szechuan lovage, Sichuan lovage, Chinese Lovage

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ligusticum sinense* Oliv. cv. Chuanxiong

วงศ์ APIACEAE (UMBELLIFERAE)

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ เป็นพืชถิ่นเดียวของสาธารณรัฐประชาชนจีน ปลูกกันมากในมณฑลเสฉวน

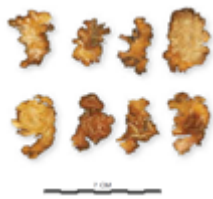

ส่วนที่ใช้ รากและเหง้าแห้ง

สารสำคัญ น้ำมันระเหย ประมาณ 2% สารกลุ่ม phthalide (Z-ligustilide 0.42%), สาร ferulic acid 0.02% และชันที่มีรสเปรี้ยว

กลิ่น และรส กลิ่นหอม ฉุน รสมัน และชาเล็กน้อย

การใช้ตามเภสัชตำรับและการแพทย์แผนเดิม แก้ปวดศีรษะ ปวดข้อ ปวดกระดูก

การใช้ตามภูมิปัญญา ตำราสรรพคุณยาไทยใช้ แก้ลมในกองริดสีดวง กระจายลมทั้งปวง จีนใช้แก้หวัด แก้ปวดศีรษะ แก้โรคโลหิตจาง แก้ปวดประจำเดือน แก้ประจำเดือนมาไม่ปกติ ปวดเจ็บต่าง ๆ รวมทั้งปวดฟัน อาเจียนเป็นเลือด ไอ วัณโรค โรคเข้าข้อ ตกเลือด ยาไทยมักไม่ใช้โกฐหัวบัวเป็นยาเดี่ยว มักใช้ร่วมกับเครื่องยาอื่นในตำรับยา โกฐหัวบัวจัดเป็นโกฐชนิดหนึ่งในพิกัดโกฐทั้ง 5 โกฐทั้ง 7 โกฐทั้ง 9

การศึกษาทางเภสัชวิทยา

ฤทธิ์ลดการบีบตัวของกล้ามเนื้อเรียบ น้ำมันมีฤทธิ์ลดการบีบตัวของกล้ามเนื้อลำไส้และมดลูก

ฤทธิ์ป้องกันการขาดออกซิเจนในเลือด น้ำมันหอมระเหยมีผลป้องกันการขาดออกซิเจนในเลือดที่ไปเลี้ยงสมองหนู ทำให้หนูมีชีวิตรอดมากกว่ากลุ่มควบคุม

ฤทธิ์อื่น ๆ ต้านปวด ต้านการอักเสบ ขับประจำเดือน ขับเหงื่อ และช่วยหลับ

ข้อควรระวัง หากใช้ในขนาดสูงเกินไปอาจทำให้เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนได้

บรรณานุกรม

https://www.dnp.go.th/botany/mplant/index.html

http://www.worldfloraonline.org/

คณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย ในคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย. ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2551.

นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ นงลักษณ์ เรื่องวิเศษ. คุณภาพเครื่องยาไทย จากงานวิจัยสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คอนเซ็พท์ เมดิคัส จำกัด, 2551.

เอกสารนี้จัดทำโดยคลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน